

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

เรื่อง มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพภาคบริการ สาขาพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะ
ขนาดเล็ก

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนา
ฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๓๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน
พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๗ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน จึงกำหนดมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ
สาขาอาชีพภาคบริการ สาขาพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะขนาดเล็ก โดยความเห็นชอบของ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้สาขาอาชีพภาคบริการ สาขาพนักงานขับรถโดยสารสาธารณะขนาดเล็ก
หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริการที่ดีและตรวจสภาพรถให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
มีทักษะการขับอย่างปลอดภัย

ข้อ ๒ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาอาชีพภาคบริการ สาขาพนักงานขับรถ
โดยสารสาธารณะขนาดเล็ก แบ่งออกเป็น ๑ ระดับ

ระดับ ๑ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับทักษะในการขับขี่ยานพาหนะที่มีขนาด
ที่นั่งโดยสารไม่เกิน ๒๔ ที่นั่ง โดยครอบคลุมเรื่องการขับอย่างปลอดภัย จิตสำนึกด้านความปลอดภัย
มีความเข้าใจในระเบียบและมาตรฐานการขับอย่างปลอดภัยตามที่กำหนด รวมถึงมีทักษะด้านภาษา
และการสื่อสาร วิธีการและแนวทางป้องกันและหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุหรือความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจน
ความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดจากงานที่อาจส่งผลกระทบต่อบุคคล ชุมชนและสังคม
 ตลอดจนกฎระเบียบ ด้านความปลอดภัย มีทักษะการใช้และจัดการอุปกรณ์และเครื่องมือประจำรถ
การจัดเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็นในการปฏิบัติงานได้ มีทักษะในการให้บริการลูกค้า
 ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับกฎหมายจราจร การประกันภัยเบื้องต้นและสามารถตรวจสภาพรถ
ให้มีความพร้อมใช้งานเป็นอย่างดีครบถ้วน

ข้อ ๓ ข้อกำหนดทางวิชาการมาตรฐานฝีมือที่ใช้เป็นเกณฑ์วัดระดับความรู้ ความเข้าใจ
ความสามารถ และทัศนคติในการทำงานของผู้ประกอบอาชีพในสาขาอาชีพภาคบริการ สาขาพนักงานขับรถ
โดยสารสาธารณะขนาดเล็ก ให้เป็น ดังนี้

๓.๑ มาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ ระดับ ๑ ได้แก่

๓.๑.๑ ความรู้ ความเข้าใจ ประกอบด้วย ขอบเขตความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง

ดังต่อไปนี้

(๑) ความปลอดภัยเกี่ยวกับเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑.๑) เกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานขณะตรวจ

	(๑.๑.๑) ระวังรถไหลขณะตรวจสอบ
	(๑.๑.๒) ระวังศีรษะกระแทกที่องรถ
	(๑.๑.๓) ระวังการบาดเจ็บจากการถอดหรือ
เก็บยางอะไหล่	(๑.๑.๔) ควรฉีดน้ำก่อนเปิดที่ปิดน้ำฝน
	(๑.๑.๕) ระวังน้ำเบตเตอร์เข้าตา
	(๑.๑.๖) ระวังเบาะหล่นลงกระแทกขณะตรวจ
	(๑.๑.๗) ระวังน้ำมันจะหกใส่สีรถ
	(๑.๑.๘) การดึงเบรกมือให้ดึงช้า ๆ
	(๑.๑.๙) ระวังเบรกมือหนีบมือ
	(๑.๑.๑๐) ห้ามเปิดฝามอเตอร์ขณะเครื่องยนต์ร้อน
	(๑.๑.๑๑) ระวังน้ำร้อนหม้อน้ำลวก
	(๑.๑.๑๒) ไม่ควรใช้น้ำทั่วไปเติมหม้อน้ำ
	(๑.๑.๑๓) ต้องดับเครื่องยนต์ก่อนการตรวจสอบ
	(๑.๑.๑๔) ควรปิดแอร์ก่อนการตรวจสอบใบพัดลม
	(๑.๑.๑๕) ขณะตรวจห้ามใช้โทรศัพท์
	(๑.๑.๑๖) อย่าลืมหัดเบรกมือก่อนตรวจสอบทุกครั้ง
	(๑.๑.๑๗) ระวังฝากระจิงหน้าชำรุดขณะเปิดปิด
	(๑.๑.๑๘) ถ้าพบข้อบกพร่องและรอยรั่วซึมห้ามแก้ไข
ด้วยตัวเอง	(๑.๑.๑๙) ขณะตรวจห้ามทำให้เกิดประกายไฟ
	(๑.๑.๒๐) ขณะตรวจควรอยู่ในที่โล่ง ปลอดภัย
	(๑.๑.๒๑) ก่อนวัดระดับน้ำมันเครื่องควรดับเครื่องยนต์
ไม่น้อยกว่า ๕ นาที	(๑.๑.๒๒) ควรดันก้านเหล็กวัดลงให้สุด
	(๑.๑.๒๓) อย่าลืมหัดเบรกมือหรือวางคอนหมุนล้อ
ก่อนตรวจสอบทุกครั้ง	(๑.๑.๒๔) ปิดระบบไฟฟ้าก่อนสตาร์ท
	(๑.๑.๒๕) ระวังอุบัติเหตุขณะทดสอบเบรก
	(๑.๑.๒๖) ขณะตรวจอย่าลืมหัดเบรกมือหรือวางคอน
หมุนล้อก่อนตรวจสอบทุกครั้ง	

	(๑.๒) เกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานขณะขับขี่
	(๑.๒.๑) ระวังอุบัติเหตุขณะขับรถ
	(๑.๒.๒) ระวังรถแทรก ระวังระยะตามที่สั้นเกินไป
	(๑.๒.๓) ให้ใช้ความเร็วที่เหมาะสมกับสภาพการจราจร
	(๑.๒.๔) ระวังกีดขวางการจราจร ระวังเกิดอุบัติเหตุ
จากจุดบอดที่มองไม่เห็น	(๑.๒.๕) อย่าบีบแตรในระยะกระชั้นชิด ควรบีบแตร
บีบสั้น ๆ ไม่ลากยาว	(๑.๒.๖) อย่าบีบแตรเสียงดังหลายครั้ง ป้องกันคน
ที่ได้ยินเสียงแตรหงุดหงิด	(๑.๒.๗) เมื่อเข้าใกล้ทางแยก ระวังสัญญาณไฟ
บริเวณแยก ระวังรถผ่าไฟแดง	(๑.๒.๘) ระวังอันตรายจากจุดบอดที่มองไม่เห็น
บริเวณแยก ระวังคนข้ามถนน	(๑.๒.๙) ใช้ความเร็วต่ำ ขณะผ่านทางแยก
เขตชุมชน และเขตเมือง	(๑.๒.๑๐) ขณะจอดติดไฟแดงไม่ควรจอดรถชิดเส้น
และจอดติดรถคันอื่น	(๑.๒.๑๑) ระวังอันตรายจากจุดบอดที่มองไม่เห็น
บริเวณแยกปิดและแยกเปิด	(๑.๒.๑๒) ระวังแสงแยงตา
	(๑.๒.๑๓) ควรสวมแว่นกันแดด
	(๑.๒.๑๔) ระวังความเร็วเกินกฎหมายกำหนด
ระวังคน สัตว์ ข้ามถนน	(๑.๒.๑๕) อย่าขับรถเร็วเกินกว่าระดับแสงไฟส่องถึง
และมองเห็นชัดเจน	(๑.๒.๑๖) ระวังคน สัตว์ ข้ามถนน และสิ่งกีดขวางอื่น ๆ
	(๑.๒.๑๗) ให้ใช้ความเร็วต่ำกว่าการขับรถในเวลากลางวัน
	(๑.๒.๑๘) อย่าเปิดไฟในห้องโดยสารขณะขับรถ
ระวังการใช้ไฟสูง	(๑.๒.๑๙) ระวังถนนลื่น ระวังน้ำท่วมขัง
	(๑.๒.๒๐) ระวังรถเหินน้ำ

- (๑.๒.๒๑) ระวังน้ำกระเด็นใส่คนหรือรถคันอื่น
- (๑.๒.๒๒) ให้ใช้ความเร็วต่ำกว่าการขับรถในสภาพปกติ
- (๑.๒.๒๓) ไม่ควรเปิดไฟฉุกเฉินขับรถในขณะที่ฝนตก
- (๑.๒.๒๔) รมัตรระวังเรื่องกลิ่นเหม็น กลิ่นบูหรี
- (๑.๓) เกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานขณะการให้บริการผู้โดยสาร
 - (๑.๓.๑) รมัตรระวังการจัดเก็บสัมภาระไม่ให้เกิด

ความเสียหาย

- (๑.๓.๒) ระวังลูกค้าขึ้นรถไม่ครบระหว่างทาง
- (๑.๓.๓) ระวังสัมภาระผู้โดยสารสลับกัน
- (๑.๓.๔) ระวังสัมภาระหล่นใส่ร่างกาย

(๒) เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์

- (๒.๑) เกจวัดลมยาง
- (๒.๒) เครื่องมือวัดดอกยาง
- (๒.๓) แวนตานิรภัย
- (๒.๔) ผ้าสะอาด
- (๒.๕) ขอนหนุนล้อ
- (๒.๖) ถุงมือผ้า
- (๒.๗) ไฟฉาย
- (๒.๘) ฟองน้ำ กระบอกฉีดน้ำ
- (๒.๙) แวนกันแดด
- (๒.๑๐) รถโดยสารขนาดเล็ก ๑ คัน
- (๒.๑๑) ระเบียบการแต่งกายพนักงานขับรถสาธารณะ
- (๒.๑๒) ระเบียบการบริการพนักงานขับรถสาธารณะ

(๓) ตรวจสอบสภาพพร้อมใช้งาน

- (๓.๑) วิธีการตรวจสอบการสึกหรอของดอกยางและยางอะไหล่
- (๓.๒) วิธีการตรวจระบบไฟ ไฟสูง ไฟต่ำ ไฟหรี ไฟเบรก

ไฟท้าย ไฟฉุกเฉิน ไฟถอย ไฟเลี้ยว ไฟส่องป้ายทะเบียน สัญญาณแตร ที่ปิดน้ำฝน แบตเตอรี่ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

- (๓.๓) วิธีการตรวจระบบเบรก ระดับของน้ำมันเบรก

การรั่วซึมของน้ำมันเบรก การทำงานของเบรกมือ

- (๓.๔) วิธีการตรวจระดับน้ำมันคลัตช์ การรั่วซึมน้ำมันคลัตช์

(๓.๕) วิธีการตรวจระดับน้ำหล่อเย็นในถังพักและระดับน้ำหล่อเย็นในหม้อน้ำ รวมถึงการตรวจรอยรั่วซึมของท่อน้ำหล่อเย็น และความเสียหายของใบพัดลม รู้วิธีการตรวจสอบระดับน้ำฉีดล้างกระจก

(๓.๖) วิธีการตรวจความผิดปกติน้ำยาแอร์ (ช่องตาแมว) พัดลมแอร์ สายพานแอร์ และการรั่วซึมของน้ำยาแอร์

(๓.๗) วิธีการตรวจรอยรั่วของหัวฉีด (ก๊าซ) ข้อต่อระบบ เชื้อเพลิง จุดยึดท่อทางเดินเชื้อเพลิง มาตรฐานระดับเชื้อเพลิง ยางรองถัง

(๓.๘) วิธีการตรวจระดับน้ำมันเครื่อง วิธีการตรวจรอยรั่วซึม วิธีการตรวจสอบสีของน้ำมันเครื่อง วิธีการตรวจระดับน้ำมันเพาเวอร์ วิธีการตรวจรอยรั่วซึมน้ำมันเพาเวอร์ วิธีการตรวจรอยรั่วซึมน้ำมันเฟืองท้ายและเกียร์

(๓.๙) สิ่งผิดปกติ วิธีฟังเสียงผิดปกติของเครื่องยนต์และท่อไอเสีย วิธีฟังเสียงผิดปกติของสายพาน พิสจุน์กลื่นผิดปกติต่าง ๆ ได้

(๓.๑๐) สิ่งผิดปกติ วิธีฟังเสียงผิดปกติของช่วงล่างรถตู้ได้

(๔) การขับซึ่รถปลอดภัย

(๔.๑) การเตรียมความพร้อมก่อนขับรถ

(๔.๒) มีความรู้เรื่องกฎหมายจราจร

(๔.๓) การขับซึ่ปลอดภัย

(๔.๔) การขับรถเมื่อผ่านทางร่วมทางแยก ชุมชน

(๔.๕) การขับรถในเวลากลางวัน

(๔.๖) การขับรถในเวลากลางคืน

(๔.๗) การขับรถในเวลาฝนตก

(๕) การบริการที่ดี

(๕.๑) การแต่งกายและบุคลิกภาพของพนักงานขับรถ

(๕.๒) มารยาทในการให้บริการ

(๕.๓) มาตรฐานการต้อนรับ

(๖) การประกันภัยรถ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ

พ.ศ. ๒๕๓๕

๓.๑.๒ ความสามารถ ประกอบด้วย ขอบเขตความสามารถในการปฏิบัติงาน

ดังต่อไปนี้

(๑) การตรวจสภาพรถให้พร้อมใช้งาน

(๑.๑) แรงดันลมยาง

(๑.๒) สภาพยาง

- (๑.๓) ยางอะไหล่
- (๑.๔) ระบบสัญญาณไฟ ได้แก่ ไฟหน้า ไฟหรี่ ไฟเบรก ไฟท้าย ไฟฉุกเฉิน ไฟถอย ไฟส่องป้ายทะเบียน
- (๑.๕) สัญญาณแตร
- (๑.๖) ปัดน้ำฝน
- (๑.๗) แบตเตอรี่
- (๑.๘) ระดับน้ำมันเบรก
- (๑.๙) ระดับน้ำมันคลัตช์
- (๑.๑๐) การรั่วซึมของน้ำมันเบรก น้ำมันคลัตช์
- (๑.๑๑) การทำงานของเบรกมือ
- (๑.๑๒) ระดับน้ำหล่อเย็นในถังพัก
- (๑.๑๓) ระดับน้ำฉีดล้างกระจก
- (๑.๑๔) ระดับน้ำหล่อเย็นในหม้อน้ำ
- (๑.๑๕) รอยรั่วซึมของท่อน้ำหล่อเย็น
- (๑.๑๖) ไบพัดลม
- (๑.๑๗) ตรวจสอบการทำงานของพัดลมแอร์
- (๑.๑๘) สายพานแอร์
- (๑.๑๙) ความผิดปกติปั๊มน้ำแอร์
- (๑.๒๐) รอยรั่วของข้อต่อระบบเชื้อเพลิง
- (๑.๒๑) รอยรั่วหัวฉีด (ก๊าซ)
- (๑.๒๒) มาตรฐานระดับเชื้อเพลิง
- (๑.๒๓) น้ำมันเครื่อง
- (๑.๒๔) น้ำมันพวงมาลัยเพาเวอร์
- (๑.๒๕) น้ำมันเฟืองท้ายและเกียร์
- (๑.๒๖) เสียงเครื่องยนต์และท่อไอเสีย
- (๑.๒๗) เสียงสายพาน
- (๑.๒๘) กลิ่นผิดปกติต่าง ๆ ในห้องโดยสาร
- (๒) วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับข้อบกพร่อง
- (๒.๑) จัดทำนั่งและตำแหน่งการนั่ง
- (๒.๒) ปรับเบาะนั่งที่เหมาะสม
- (๒.๓) มองกระจก (มองหลัง ซ้าย ขวา)
- (๒.๔) คาดเข็มขัดนิรภัย

- (๒.๕) สตาร์ทรถ
- (๒.๖) ตรวจระยะฟรีพวงมาลัย
- (๒.๗) ตรวจระยะฟรีแป้นเบรก
- (๒.๘) ตรวจระยะฟรีแป้นคลัตช์
- (๒.๙) ตรวจสอบประสิทธิภาพการเบรก
- (๒.๑๐) เครื่องหมายจราจร
- (๒.๑๑) ขับรถทางตรง นอกเมือง
- (๒.๑๒) ขับรถผ่านทางร่วมทางแยก ชุมชน
- (๒.๑๓) ขับรถในเวลากลางวัน
- (๒.๑๔) ขับรถในเวลากลางคืน
- (๒.๑๕) ขับรถในขณะฝนตก
- (๒.๑๖) สัญญาณจราจร
- (๓) วิธีบริการที่ดี
 - (๓.๑) แต่งกายและบุคลิกภาพของพนักงานขับรถ
 - (๓.๒) มารยาทในการให้บริการ
 - (๓.๓) กล่าวต้อนรับลูกค้า
 - (๓.๔) ดูแลลูกค้าระหว่างการเดินทาง
 - (๓.๕) ส่งลูกค้าเมื่อถึงจุดหมายปลายทาง

๓.๑.๓ ทักษะ ทักษะประกอบด้วยการปฏิบัติงานที่ตรงต่อเวลา การรักษาวินัย มีความซื่อสัตย์ และประหยัด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐
หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล
ปลัดกระทรวงแรงงาน
ประธานกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน